

Kim Komljanec

MOJA DRUŽINA

dramsko besedilo za otroke

OSEBE: Vanja
Mama
Ježek
Sosedov mulc
Viktor Buteljkrüh
Franci B. Brioche [izg. bé brijôš]
Ni Vrabec
Postrvak
Goseničar

PRVI PRIZOR

Večer. Vanja, 5 let stara deklica v svoji sobi nekaj mrzlično išče. Pri tem stresa igrače iz škatel, odgrne zavese, odpre vse predale, zleze pod posteljo in celo premika pohištvo (kolikor zmore).

VANJA: Pa, Filip, kje si!? Meni ta igra ni več zabavna, ko te moram tako dolgo sama iskat.

Zleze za predalnik in se z vso silo upre vanj, da ga odmakne.

Mogoče si pa tukaj zadaj. Tako dobro si se skrila, da te sploh ne morem najti!

Se skloni za predalnik.

Pridi že ven, to je dolgočasno!

Vanja rukne predalnik, da se eden od predalov sname in se vsebina z glasnim hrupom vsuje na tla. Prihiti mama, oblečena v večerno obleko.

MAMA: Vanja!? Kaj se dogaja? *(se ustavi, opazi, da Vanje ni v postelji)* Ja, kje pa si?

(zase) Ojoj, zdaj se mi pa že meša. Vanja! Kje si?

Vanja zleze izza predalnika.

Kaj pa počneš? Zakaj pa še ne spiš!? Veš, koliko je ura?

VANJA: Ja, vem. Enajstdeset.

MAMA: Ne jezikaj!

VANJA: Pa saj si me vprašala!

MAMA: Takoj pridi ven in v posteljo! Kaj sploh počneš tukaj zadaj!?

VANJA: Filipa iščem.

MAMA: Koga?

VANJA: Filipa.

MAMA: Jaz sem bila prepričana, da ti že lepo mirno spiš. Sem že hotela iti ven, pa te dobim takole!

VANJA: Kam pa greš?

MAMA: Na zme– ne –čerjo. Poslušaj, kaj se pravi to ropotanje in premikanje pohištva vsak večer? Poglej, kako razmetana je tvoja soba. Vanja, odkar sva se preselili, si čisto podivjana!

VANJA: Nisem podivjana, mami, samo Filipa ne najdem! Mami, kaj pa če je ostal v očkovem stanovanju?

MAMA: Ni, vse sva odnesli. Kdo pa sploh je ta Filip!?

VANJA: Ja, Filip, saj veš! A se ga ne spomniš?

MAMA: Vanja, ne poznam vseh tvojih igrač po imenih!

VANJA: Pa saj Filip ni igrača, mami! On je moj brat!

MAMA: Kakšen brat, Vanja, kaj ti pa je? Saj ti nimaš brata!

VANJA: Seveda ne, ker se je nekam skrnil. Ampak, počakaj, ga bom že našla! Jutri bom pogledala še v tvoji sobi. Mogoče se skriva za tvojo omaro.

MAMA: No, zdaj pa dovolj teh neumnosti. Vanja, ti nimaš brata. Slišiš? Edinka si, samo ti. Sama. Me razumeš? No, zdaj se pa lepo ulezi in zapri očke. Mogoče si pa samo sanjala, da imaš brata.

VANJA: Ne, mami, boš videla, da ga imam. Saj se ga boš spomnila, samo najt ga moram.

MAMA: Pssst! Dovolj. Pančaj zdaj.

Vanja zleze v posteljo, mama jo poljubi na čelo.

VANJA: Veš kaj, mami, mogoče se je pa izgubil kje zunaj hiše. A veš, ker smo se preselili! Jutri bom šla pogledat še po ulici, a lahko?

MAMA: Lahko, samo zaspi zdaj.

VANJA: Mami, a si videla, da je na koncu ulice pekarna?

MAMA: Ja, sem. Lahko si greš zjutraj tja po en krof za zajtrk. Ampak ne hodi do glavne ceste, prav, samo do pekarne, velja? *(Mama ji da kovanec na nočno omarico.)*

Nato pogleda na uro.) Ampak zdaj je pa res že čas, da zaspiš, zelo je že pozno,

Vanja. Lahko noč.

VANJA: Lahko noč, mami, lepo se imej na zmenečerji!

Mama ugasne luč in odide. Čim zapre vrata, Vanja prižge nočno lučko nad posteljo in se spet dvigne. Šepetaje pokliče:

Filip! Filip? Če se mi jutri zjutraj takoj ne pokažeš, bom skregana, veš? No,

lahko noč zdaj!

Ugasne lučko in zaspi. Noč. Song. Poje ga Vanja, ki spi.

Oče je Sonce, mama je Luna, skupaj sta dva,

Jaz pa kot Zemlja, vedno samà.

Ko očija ni,

vse temno se zdi,

čeprav Luna tu je,

kot da ves svet miruje.

Ko mamice ni,

pa svet ne zaspi,

pred Soncem se skriva,

a nikdar ne počiva.

Oče je Sonce, mama je Luna, skupaj sta dva,

Jaz pa kot Zemlja, vedno samà.

Kje ste planeti, v temo odeti?

Pokaži mi brata, črno vesolje,

Pokaži mi sestro, da mi bo bolje!

Oče je Sonce, mama je Luna, skupaj sta dva,

Jaz pa kot Zemlja, vedno samà.

Naslednje jutro. Vanja se zbudi. Na nočni omarici najde kovanec, ki ji ga je pustila mama za krof.

VANJA: Filip! Filip! A greš z mano po krof za zajtrk?

Ni odgovora.

Filip? Saj si tukaj nekje, ane? Filip! Nehaj se skrivat, no, to je res že čisto brez veze!

Še vedno ni odgovora.

Prav! Pa nič! Grem pa sama po krof. En sam krof! In ga bom tudi sama celega pojedla, da veš! Adijo!

Odide iz sobe, zapre vrata, nato jih takoj čisto po tihem še enkrat odpre in pokuka nazaj noter. Zašepeta:

Filip?

Ni odgovora.

A te res ni?

Vanja skomigne z rameni in odide.

DRUGI PRIZOR

Pekarna. Na vsaki strani visok pult, poln štruc, hlebcev, žemelj, krofov in peciva. Na vsaki strani je tudi tabla z napisom: »Krofi po 1 €«. Vanja vstopi.

VANJA: Dober dan!

Izza levega pulta se pojavi Franci B. Brioche.

FRANCI: Kako vam lahko pomagam, gospodična?

VANJA: Pomagaš? Saj ne rabim pomoči!

Izza desnega pulta se pojavi Viktor.

VIKTOR: Kuga bi pa rada?

VANJA: Krof.

VIKTOR: Aja?

FRANCI: Samo enega?

VANJA (*se ozre preko rame, če bi se slučajno kje pojavil Filip*): Ja, enega, ampak največjega!

VIKTOR: Pol pa kr sem stop. Jest mam večje krofe.

VANJA: Aha!

FRANCI: Toda moji krofi so bolj sveži, gospodična.

VANJA: A tako? Potem bom pa rajši ...

VIKTOR: Ja, tamala, na mojih je pa več cukra!

VANJA: Mmm, bom pa rajši ...

FRANCI: Toda gospodična, moji krofi so bolj mehki! Se v ustih kar stopijo!

VANJA: A res? Potem pa prosim ...

VIKTOR: Ja, pr men so pa bolj pucen. En evro, en krof. Lohka dva kupiš za tale kuvanc ki ga v roki tišiš.

VANJA: Dva? (*Pogleda kovanec in spet pomisli na Filipa, se ozre čez ramo in sama pri sebi odkima.*) No, pa saj mi bo eden čisto zadosti.

VIKTOR: Ja, če bo tko mejhn kukr so tisti od Francija, boš koj spet lačna. Ne pust se mu ofrnavžit.

VANJA: Ofr–kaj?

FRANCI: Ne verjemite mu, gospodična! Moji krofi so izredno hranljivi! Narejeni so iz polnozrnate biomoke in posuti z mletim rjavim sladkorjem.

VANJA: Rjavim sladkorjem?

VIKTOR: Nagravžn!

FRANCI: Tako je, gospodična, zato so tudi bolj zdravi!

VANJA: Ampak, izgledajo pa oboji čisto enako!

FRANCI: Toda moji so bolj slastni!

VIKTOR: Ampak moji so pa bolj mastni!

Vanja pogleduje levo in desno. Ne more se odločiti, pri kom bi kupila krof. Medtem Franci in Viktor naveličano vzdihujeta. Končno Vanja zamiži, se zavrti in s prstom iztegnjene roke pokaže na Viktorja.

VANJA: Ti! En krof bi kupila, prosim.

VIKTOR: Zmanjkal!

VANJA: Kako? Saj vidim, da jih imaš še cel kup!

VIKTOR: Ja, pa so vsi rezervirani. Že prudani!

VANJA: Ampak ... Kako!? Ah, pa nič! *(se obrne k Franciju)* En krof bi rada kupila, prosim.

FRANCI: Seveda, gospodična, ni problema, gospodična. Vam ga zavijem za s sabo?

VANJA: Ja, prosim.

FRANCI *(ki je medtem že zavel krof)*: Tri evrčke, prosim.

VANJA: Tri!? *(Viktorju:)* A nisi prej rekel, da ... *(Franciju:)* Jaz imam samo dva evra.

FRANCI: Žal, gospodična, potem pa ne bo nič.

VANJA: Ampak ... Kaj pa če mi ga **ne** zavijete?

Franci naveličano vzdihne, češ, kako si Vanja izmišlja.

FRANCI: Naj vam bo, gospodična, ampak samo tokrat. Ker tole gre na mojo škodo, veste!

Franci prime krof kar z roko in ji ga poda brez prtička ali papirja.

Voilà. Dva evra.

Vanja mu nerada izroči svoj kovanec za dva evra in zadovoljno pogleda krof.

VANJA: Hvalà. Nasvidenje.

Vanja odide. Viktor in Franci si sežeta v roke in se zadovoljno zarežita. Song.

VIKTOR *(zapoje)*: Jest sm Viktor Buteljkruh

moj brat ud mene je bolj suh!

FRANCI: Jaz sem Franci B. Brioche

pomemben mi je prav vsak groš!

VIKTOR in FRANCI skupaj: Skup' midvà pekarno imava

rada kruh drago prodava.

B. Brioche in Buteljkrüh

najin kruh pač ni od muh!

Skup' pekarno imava eno

v njej poslujeva pošteno:

VIKTOR: Res pucen so ta zažgani

krofi, žemlje, kruh od lani,

FRANCI: Kar pa v ustih se topi

je drago, da se zvrtil!

VIKTOR in FRANCI skupaj: Prav nič ne vrževa v smetnjak,

prodava vam izdelek vsak:

gnile štruče in pecivo,

suho, trdo al' plesnivo!

Slastne makovke, zavitke,

a cene zanje so res bridke!

B. Brioche in Buteljkrüh

FRANCI: jaz sem suh

VIKTOR: jest debeluh,

VIKTOR in FRANCI skupaj: najin kruh pa ni od muh!

B. Brioche in Buteljkrüh!

TRETJI PRIZOR

Na ulici pod ringlojem. Vanja se s krofom usede na zidek.

VANJA: Filip! Fiiiiiiiiip! Boš pol krofa? Fiiiiip! Zajtrk! No, pa nič, ga bom pa sama
pojedla. Mmmm, kako diši!

Ugrizne v krof.

Mmmm, kako je dober! Pa sploh še nisem do marmelade prišla. Fiiiiiiip!

Pogleda naokrog, nato reče bolj sama zase:

Je pa res trapast. Vsak bi bil vesel, da sem pripravljena delit tale slasten krof!
Mojega brata pa od nikoder. *(Spet pokliče:)* Filiip! *(Zase:)* Pa kje je? Zajtrk je
brez veze, če ga moram pojest sama. *(Še enkrat ugrizne v krof in zdaj že
obupana tiho pokliče:)* Filip? Pa kje si, no? A te res sploh ni? *(Ji gre na jok,
ampak se zadržuje in naprej je krof.)* In kje je ta marmelada? *(Zasmrka in
pokuka v preostanek krofa.)* Sploh je ni! Zajtrk brez brata in krof brez
marmelade! Brez veze!

Vanja poje krof do konca, nato tiho zahlipa.

Ojoj.

Izza vogala se kot odmev sliši enako hlipanje.

JEŽEK (OFF): Ojoj.

*Pod ringlo pride Ježek. Desno nogo ima v mavcu, opira se na bergli in levo roko ima povito do
ramena. Hodi s sklonjeno glavo. Kot kup nesreče se usede nedaleč stran od Vanje na zidek. Vanja ga
ne opazi in glasno zasmrka. Ježek zasmrka še glasneje. Vanja zajoka. Ježek zajoka še glasneje. Vanja
zajoka še enkrat, še bolj žalostno. Ježek tudi, še glasneje in še bolj žalostno.*

VANJA *(zahlipa)*: Oh, kako sem sama.

JEŽEK *(še bolj zahlipa)*: Oh, kako sem sam.

Vanja še vedno joka, a končno opazi Ježka.

VANJA: Ja, kdo si pa ti?

JEŽEK: Ježek. Pa ti?

VANJA: Vanja. Zakaj pa jokaš?

JEŽEK: Ker sem izgubil bratranca. Pa dve sestrični. Pa teto in strica. Danes pa bi
skoraj izgubil še nogo in roko. Poglej. *(Z glavo pomigne proti svojemu mavcu
in poviti roki. Pri tem ga zbode bolečina v vratu.)* Au. Ojoj.

Ježek glasno zajoka, Vanja pa se mu skozi solze zasmee.

VANJA: Pa si res bogi. Jaz sem izgubila samo brata, pa se jokam skoraj tako na glas
kot ti.

JEŽEK: Samo zaradi brata?

VANJA: No ja, pa še moj krof je brez marmelade.

JEŽEK: Uuu! To je pa res grdo!

VANJA: A ne? Povej, kje si pa ti izgubil bratranca in dve sestrični in teto in strica?

JEŽEK: V prometu. *(Pokaže proti koncu ulice.)* Tamle, na glavni cesti.

VANJA: In jih nisi nikoli več našel?

JEŽEK *(se zamisli)*: Hmm. Ne zares. Kje si pa ti brata izgubila?

VANJA: Ne vem točno. Če bi vedela, bi ga lažje našla. In veš kaj je najbolj čudno? Moja mama pravi, da sploh nikoli nisem imela brata. Jaz pa točno vem, da do pred kratkim nisem bila tako sama. Prav prepričana sem!

JEŽEK: No, če si prepričana, potem je tvoj brat res nekje. Samo poiskati ga je treba!

VANJA: Saj ga iščem. Že tri dni! In to po vsej hiši: pod posteljo, za omaro, med igračami, v predalih, za zavesami, nikjer ga ni!

JEŽEK: Ja, kakšen pa je?

VANJA: Zelo je velik. Dosti večji od mene. In korajžen je. Ja, predvsem je zelo korajžen. Vse si upa. On krofa brez marmelade ne bi pojedel, ampak bi ga takoj nesel nazaj v pekarno in ne bi šel ven, dokler mu ga ne bi zamenjali. Tako korajžen je moj brat.

JEŽEK: Zveni res pogumen. Pa si ga iskala tudi tako ... med ljudmi?

VANJA: Kako to misliš?

JEŽEK: Lahko bi na primer priredila avdicijo!

VANJA: Avdicijo? Kako pa se to naredi?

JEŽEK: Po vsej ulici bova razglasila, da iščeva najbolj pogumnega fanta na svetu. In med vsemi, ki se bodo prijavi, bova našla tvojega brata. Kaj praviš?

VANJA: Super ideja! Že vem! Narišiva velik plakat in ga obesiva na vrata pekarne.

JEŽEK: Ja! A imaš ti kakšne flomastre?

Odideta.

ČETRTI PRIZOR

Naslednji dan. Spet pod ringlojem. Ježek in Vanja imata avdicijo. Ježek ima zdaj na nogi in roki le še obliže. Sedi na zidku kot v pravem režiserskem stolu in vpije skozi megafon. Vanja sedi poleg njega na zidku.

JEŽEK: No, dragi prijavljeni kandidati, kar pripravite se, začeli bomo z avdicijo. Prvi, prosim!

Kandidati se postavijo v vrsto. Glasba in song. Prvi je na vrsti Ni Vrabec, ki prav tenko piska.

NI VRABEC: Ni Vrabec, jaz sem pravi Rambo,
se prav nikogar ne bojim,
s prijatelji grem rad v shrambo,
do oblakov poletim.

Vsi vrabci čivkamo na strehi,
kako sem jaz predrzen tič:
ne črvi, češnje, ne orehi,
pred mano varno ni prav nič!

JEŽEK (*Vanji*): Ni Vrabec, da tale ni tvoj brat, kaj?

VANJA: Ta pa že ne! Moj brat je dosti večji in mnogo bolj pogumen! Ni Vrabec se pa še golobov boji!

JEŽEK (*v megafon*): Naslednji prosim!

Na nastop se pripravi Postrvak.

POSTRVAK (*zapoje*): Zdravo, jaz sem Zdravko Riba,
sem korajžen postrvak,
hitra reka naj kar šiba
meni je odveč drevak!

V mrzlo vodo 'koj zaplavam,
se pridružim svoji jati,
mi topló je, se zabavam,
nikdàr ne zebe me med brati!

JEŽEK (*Vanji*): Kaj pa tale?

VANJA: A se hecaš? Saj si niti plavat ne upa sam!

JEŽEK (*v megafon*): Naslednji prosim!

Na nastop se pripravi Goseničar.

GOSENIČAR: Mene ni ničesar strah
Splahim vsak fižol in grah.
Paradajz se me boji,
bučkam srh gre do kosti!

Med Goseničarjevim nastopom se »odru« približa Ni Vrabec. Goseničar ga sprva ne opazi.

Za solato ni mi mar,
jaz strašni sem goseničar.
Mene ni ničesar strah ...

Zdaj Goseničar opazi Ni Vrabca.

Aaaaa! Na pomoč! Ni Vrabec! Bežimo! Reši se, kdor se more! Aaaa!

Goseničar sredi pesmi pobegne.

VANJA: Ježek, ne vem, če bova sploh kdaj našla mojega brata!

JEŽEK: No, tale je bil res prava reva!

Ravno, ko Ježek to reče, se po ulici pripelje Sosedov mulc na skiroju. Iz zadnjega hlačnega žepa mu moli frača. Ježek se požene v beg.

Aaaaa! Bežimo!

NI VRABEC: Fračo ima!

JEŽEK: Vanja, kaj stojiš!? Skrij se! Reši se, kdor se more!

GOSENIČAR: Na pomoč! Ni Vrabec, da me ne bo!

POSTRVAK: Na pomoč, fračo ima!

Naenkrat vsi nekam bežijo: Goseničar pred Ni Vrabcem, Ni Vrabec, Ježek in Postrvak pa pred Sosedovim mulcem na skiroju. Samo Vanja nepremično stoji in opazuje ta vsesplošni kaos, dokler celotna procesija ne steče za vogal.

VANJA: Kaj je bilo pa to?

PETI PRIZOR

Počasi izza vogala prišepa Ježek. Tokrat ima v mavcu levo nogo in povito desno roko.

JEŽEK: Ojoj.

VANJA: Ježek, kaj se je zgodilo?

JEŽEK: Ne kaj, kdo! Sosedov mulc! Njegov oče vozi tovornjak, mali pa je cele dneve sam. Podi se po ulici s tem trapastim skirojem in s fračo strelja vse po vrsti!

VANJA: Pa saj je imel fračo samo v žepu!

JEŽEK: A si na njegovi strani ali kaj? Poglej, kako me je poškodoval!

VANJA: Pa res! Kako pa ti je to naredil?

JEŽEK: Tako me je preganjal, da sem se trikrat spotaknil, si zvil gleženj in zlomil roko.
Poglej!

Vanja se nežno dotakne Ježkovega mavca.

JEŽEK: Au!

VANJA: Oprosti.

JEŽEK: Mulcu se bom maščeval.

VANJA: Ampak ne prehudo. Ker v bistvu si se sam spotaknil, a se nisi?

JEŽEK: Kaj je zdaj, a si z mano ali si proti meni?

VANJA: Kaj boš pa naredil?

JEŽEK: Ko se naslednjič pripelje, bom prečkal cesto. Ti ga zamoti, da me ne bo videl, jaz pa mu bom s svojimi bodicami prešpikal gume na tistem njegovem trapastem skiroju, velja?

VANJA: No, prav. Ampak glej, da ga ne boš spotaknil, ker nima čelade.

JEŽEK: Bom, bom. No, zdaj pa se hitro skrivaj!

Skrijeta se za deblo ringloja. Po ulici se pripelje Sosedov mulc na skiroju. Ježek steče predenj na cesto. Zvije se v klobčič, Sosedov mulc pa se ne uspe pravočasno ustaviti in zadane Ježka s kolesom skiroja, da se začne kotaliti proti glavni cesti (ki publiki ni vidna).

VANJA: Ježek!

SOSEDOV MULC: Butec!

Sosedov mulc se obrne in se odpelje stran.

VANJA: Hej, ti! Sosedov mulc! Pridi nazaj!

Sosedovega mulca ni nazaj. Ježek se kotali vse hitreje.

Ježek! Pa ne na glavno cesto ... Ježek!

Vanja steče za njim, a ga ne ujame. Ježek se je že odkotalil daleč stran (dol z odra). Nenadoma je vse tiho. Vanja zakliče zdaj tišje tihem:

Ježek? Kje pa si? A me slišiš?

Ni odgovora. Vanja prestrašeno strmi za njim.

Ježek?

Tišina. Čez čas Vanja skloni glavo in zajoka.

No, pa sem še njega izgubila.

Roke da v žep in najde kovanec za dva evra. Še vedno žalostna reče:

Pa niti zajtrka še nisem jedla danes!

S sklonjeno glavo odide proti pekarni.

ŠESTI PRIZOR

Pekarna. Glasba nas spomni na prevarantska značaja obeh pekov. Vstopi Vanja, ki v roki stiska kovanec za dva evra. Izza levega pulta se pojavi Viktor.

VIKTOR: Kuga bi spet rada, tamala?

VANJA: Dober dan. En krof. Z marmelado, prosim.

VIKTOR: Ja, pa maš dost dnarja?

VANJA: Imam. Ker mami je rekla, da mi moraš za ta kovanec prodat dva krofa.
(Zadržuje jok.) Ampak jaz zdaj tako ali tako rabim samo en krof, tako da bi
prosim rada kupila en evro z marmelado za s sabo in še en krof dobim nazaj.

VIKTOR: Ha ha ha! A tko? A en evro z marmelado bi? Ha ha ha!

VANJA: Ne ne ne, ne evro, krof z marmelado!

Izza desnega pulta se pojavi Franci.

FRANCI: Olala! Pozdravljena gospodična! Kako vam lahko pomagam?

VANJA *(zdaj že malo manj žalostna in že malo jezna)*: Nič mi ne rabiš pomagat, hočem samo
en krof. Za zajtrk.

FRANCI: A tako?

VIKTOR: A ni mal' pozn' za zajtrk?

Franci pogleda na uro.

FRANCI: Imaš prav, Viktor, pravkar bo poldan. Gospodična, zajtrk je popoldan dražji,
veste?

VANJA: Potem pa hitro, saj jaz hočem samo krof!

FRANCI: Samo krof? Viktor, si slišal, da je rekla samo krof?

VIKTOR: Ja, točn' t'ko je rekla!

Franci že drži krof, da ga bo podal Vanji.

VANJA: Z marmelado!

Franci umakne krof ravno, ko ga hoče Vanja vzeti iz njegovih rok.

FRANCI: A tako? A zdaj pa z marmelado? Prej ste pa rekli samo krof, gospodična!

VANJA: Ja, pa saj krof ima marmelado!

VIKTOR: Aha! Franci, ne pust' se ji! Te bo spet ofrnaz'la!

VANJA *(se razburi)*: Kaj ga bom!?

FRANCI: No, no, no, pomirite se, gospodična. S čim vam torej lahko pomagam?

VANJA *(odločno)*: En krof z marmelado, prosim!

FRANCI: Ampak marmelado se posebej plača.

VANJA: Kako to!?

VIKTOR: A si zihér, da ne bi kej družga?

FRANCI: Recimo, enega ježka, mogoče?

VANJA (*ji gre na jok*): Ne, hvala!

FRANCI: No, nikar se ne razburjajte, gospodična.

VIKTOR: Dej, tamala, puvej že kuga bi rada!

VANJA: Samo en krof, prosim!

FRANCI: Ni problema, gospodična.

Ji ponudi isti krof kot prej – torej brez marmelade. Vanja seže po njem.

O, o, o! Kaj pa plačilo?

VANJA: Nà, tukaj imaš.

FRANCI: Hvala lepa.

Franci pospravi kovanec. Vanja stoji in čaka vračilo. Čez čas:

Še kaj?

VANJA: Ja. Nazaj mi moraš dat en evro.

FRANCI: Oo, to pa ne. Popoldan so višje cene.

VANJA: Ampak –

Viktor ji pomoli pod nos svoje zapestje in potrka na uro.

VIKTOR: Poldan je pa že mim, tamala, sej ti je lepo povedou!

VANJA: Ampak!

FRANCI: Žal, gospodična, ura za vse enako teče. Tik tak tik tak. Poleg tega se pa marmelado pri nas tako ali tako posebej plača, torej ste dobili še celo popust.

VANJA (*jezno*): Ampak ...

VIKTOR: Dober tek!

FRANCI: Bon appétit!

VANJA (*zabrusi*): Adijo!

Vanja odide.

SEDMI PRIZOR

Na ulici pod ringlojem. Vanja se s krofom usede na zidek. Dolgo časa je tiho in strmi v tla. Potem se ozre okrog sebe in čisto tiho reče:

VANJA: Filip? Boš pol krofa?

Ni odgovora. Vanja pogleda krof. Nato se ozre proti glavni cesti.

Ježek? A bi krof? Celega ti ga dam!

Ni odgovora. Vanja zajoka. Zasliši se motiv glasbe iz prvega songa. Čez nekaj trenutkov pride Sosedov mulc.

SOSEDOV MULC: Zakaj se pa jokaš?

VANJA (*joka*): Saj se ne.

SOSEDOV MULC: Kako da ne? Saj je že cela reka solz pritekla do naše hiše.

VANJA: No, in? Se pač jokam. Pa kaj.

SOSEDOV MULC: Rajši nehaj. Še poplavo boš povzročila.

VANJA: Saj sem že nehala. A se slučajno ne pogovarjam s tabo?

SOSEDOV MULC: Ja, ampak solze ti pa še kar tečejo.

Vanja skomigne z rameni.

VANJA: Ne morem pomagat. Boš pač plaval do doma.

SOSEDOV MULC (*se zasmije*): To bi morala pa vsaj en teden neprestano jokati.

VANJA: Mogoče pa bom. Še nikoli nisem bila tako žalostna.

SOSEDOV MULC (*ji ponudi roko*): Greva stavit, da ne boš?

VANJA: Lahko.

SOSEDOV MULC: Če ti uspe najokat celo poplavo solz, ti dam svoj skiro.

VANJA (*ga prvič pogleda v oči*): A res?

SOSEDOV MULC: Res. Ampak si že izgubila stavo. Pravkar si nehala jokati.

VANJA: Pa res.

Nekaj trenutkov molčita. Vanja zasmrka.

SOSEDOV MULC: A ne boš pojedla krofa?

Vanja odkima in pomoli krof njemu.

Hvala.

VANJA: Saj si itak dobil stavo.

Sosedov mulc zagriže v krof.

SOSEDOV MULC: Hej. Kje je pa marmelada!?

VANJA: Marmelado v krofu je treba posebej plačat.

SOSEDOV MULC: Kaj!? Kdo ti je pa to rekel?

VANJA (*pomigne z glavo proti pekarni*): Tista dva v pekarni.

SOSEDOV MULC: Kaaj!?

VANJA: Kar pojdi vprašat, boš videl.

SOSEDOV MULC: To sta te pa grdo ofrnāvžila! Bosta že videla!

VANJA: Kako pa ti veš, kaj pomeni of-nau-vržit?

Sosedov mulc vstane in pobere palico s tal. Iz žepa vzame fračo.

SOSEDOV MULC: Ker sem se jaz tudi te besede od njiju naučil.

VANJA: Kaj pa delaš?

SOSEDOV MULC: Samo zaupaj mi. Tukaj se postavi in takole drži svojo majico.

Sosedov mulc napne svojo majico, kot bi hotel vanjo nekaj nabrati. Vanja ga oponaša in napne svojo majico. Nato Sosedov mulc s fračo izstrelji palico, ki jo je prej pobral, v krošnjo drevesa nad njima. Z drevesa se usujejo ringloji. Vanja jih precej ujame v majico.

Tako. Super. Zdaj pa pridi z mano.

Sosedov mulc se odpravi proti pekarni. Vanja mu z majico, polno ringlojev, sledi.

OSMI PRIZOR

V pekarni. Viktor in Franci izumljata nove načine »ofrnāvženja«. Viktor drži v roki plesniv hlebec kruha.

VIKTOR: Ej, Frenk, lohka pa tale ta gnil kruh prudava tko, da jim rečeva, da je že namazan z marmelado.

Franci se zahihita. V roki drži plesnivo žemljo.

FRANCI: No, sicer se pa francoski sir tudi plesniv jé! Recimo, da je tole plemenita plesen.

Viktor se zakrohota.

VIKTOR: Plemenita ple– he he he ...

Smeh se mu zatakne v grlu, ko vstopi Sosedov mulc s fračo v roki, za njim pa Vanja.

SOSEDOV MULC: Da ne bosta vidva postala zdajle plemenito plesniva!

FRANCI (*preplašeno*): Fračo ima!

SOSEDOV MULC: A vama nisem že pred časom povedal, da krof ni krof, če nima marmelade? In vidva si drzneta še vedno prodajat krofe brez marmelade!?

VIKTOR: Am ... Ammm ... Zmotla sva se!

SOSEDOV MULC: No, da se ne bosta še kdaj, sva vama midva prinesla ringloje. Da bosta lahko marmelado iz njih naredila.

Sosedov mulc napne fračo in izstrelji ringlo v steno nad Viktorovo glavo. Packarija se mu razpaca po laseh in obrazu.

VIKTOR: Bljak.

Vanji uide smeh. Sosedov mulc isto naredi še Franciju.

FRANCI: Fuj.

VANJA: Bravo!

SOSEDOV MULC: Sta si zdaj zapomnila? Ker midva imava tukaj še precej ringlojev.

Pokaže na Vanjino majico.

VIKTOR: Ne, sej zdej bova pa za ziher vedla.

FRANCI: Nikdar ne bova pozabila dat marmelade v krofe.

VANJA: Kaj pa različne cene dopoldne in popoldne?

VIKTOR: Njih pa bova pozabla. Mislim, jih bova kr ukinla, ane Franci?

FRANCI: Seveda. Za vaju bodo pa krofi kar zastonj.

SOSEDOV MULC: Ne rabiva zastonj krofov. Z veseljem si jih kupiva.

VANJA: Ja, po pravični ceni!

SOSEDOV MULC: Ampak marmelado sta nama pa dolžna. Cel lonec. Tukaj so ringloji, pa kar začnita kuhat. In ko bo skuhana jo prinesita kar k Vanji domov.
Jasno?

Franci in Viktor nemo strmita vanj. Sosedov mulc spet napne fračo proti njima.

Jasno, ali bi rada, da vaju še enkrat spomniva?

VIKTOR in FRANCI (*v en glas*): Ne, ne, jasno, jasno! Že kuhava marmelado! Mmmmmmm.

Vanja jima strese vse ringloje iz majice na pult. Viktor in Franci privlečeta ven velik lonec in se lotita dela. Sosedov mulc pa da fračo nazaj v žep.

VANJA: To si jima pa dobro povedal. Hvala.

SOSEDOV MULC: Brez tebe ne bi mogel.

VANJA: A zato imaš tisto fračo? Da sadje z drevesa stresaš?

SOSEDOV MULC: Seveda. Komu se pa še da gor plezat? A hočeš, da tudi tebe naučim s fračo streljat? Samo ne smeš nikoli v nobenega človeka ali pa v žival ciljati, ker je to zelo nevarno!

VANJA: Potem pa rajši ne. Bom jaz rajši majico držala.

SOSEDOV MULC: Prav. No, adijo.

Sosedov mulc stopi na skiro, da se bo odpeljal.

VANJA: Kako je pa tebi sploh ime? Jaz sem Vanja.

SOSEDOV MULC: Jaz sem pa Filip.

Filip se odpelje, Vanja pa obstane z odprtimi usti. Še dolgo nepremično stoji.

DEVETI PRIZOR

Večer. Pred vhodom v pekarno stoji ogromen lonec marmelade. Iz smeri glavne ceste prišepa Ježek. Hodi cikcak in se drži za razboleno glavo.

JEŽEK: Uu, to je bil pa malo hujši udarec kot po navadi. Au. Au. Au. Ampak kaj tako diši? Po sladkem. A vi tudi vohate, otroci? Mmm, nekaj tako zelo diši ...

Ježek pride do lonca z marmelado in se nasloni nanj.

Ooo, tukaj je pa toplo. Kaj pa, če bi jaz kar tukaj prespal?

Ježek zleze na rob lonca.

Mmm, kako diši!

Se vrže v marmelado. Čez nekaj trenutkov prideta iz pekarnice Viktor in Franci.

VIKTOR: Dejva, Franci, če sva celo noč kuhala, bova pa tud prav cajt dostavlja to
frdamano marmelado!

FRANCI: Pa ti sploh veš, kje ta Vanja stanuje?

VIKTOR: Ne čisto točno, ampak se mi zdi, da tamle na začetku ulce.

Se zazre v nakazano smer.

FRANCI: Tako daleč!? Jaz ne bom zmogel, Viktor. Jaz sem šibek.

VIKTOR: Jest tud sam ne mislim nosit. Zgrab, pa greva, sej je sam marmelada!

Zgrabi ročaj lonca in se skloni. Pomigne Franciju, ki nerad stori isto.

Ajde na tri! Ena, dve, tri!

Skušata dvignit lonca, ki pa se ne premakne niti za milimeter.

FRANCI: Viktor, jaz se m res zelo zelo šibek.

VIKTOR: Jest ne vem, kuga sva noter zakuhala, Franci, da je kr naenkrat tko težka! Iz
pekarnice sem pisker sam ven prnesu! Probiva še enkrat. Ajde, ena, dve, tri!

Spet zgrabita vsak svoj ročaj, sopihata, se napejmeta in se znojita, a lonca ne premakneta. Čez čas odnehata in se oddahneta.

FRANCI: Viktor, te marmelade je preprosto preveč, da bi jo midva nesla.

VIKTOR: Kuga pa če bi je blo sam pol?

FRANCI: Predlagaš, da pojéva pol lonca marmelade!?

VIKTOR: Ja, kuga pa družga?

FRANCI: No, poskusiva lahko.

Viktor pomaga Franciju splezati na rob lonca, da ta seže z roko po marmelado.

Mmm, ampak dobra pa je!

Zdaj še Viktor seže v lonec.

VIKTOR: O, pa je res bomba!

Franci še enkrat seže v lonec po marmelado, a ga nekaj zbode.

FRANCI: Ježeš, kaj pa je bilo to?

VIKTOR (*še vedno oblizuje svojo roko*): Kuga pa je?

FRANCI (*trd od strahu*): Nekaj se premika!

VIKTOR: A dej nehi. Bom jest.

Viktor pogumno seže v lonec, tokrat pa tudi njega nekaj špikne. Viktor odskoči.

Opa!

FRANCI: No, no, a vidiš? Premika se!

Oba skupaj pokukata v lonec, ko se iz njega dvigne Ježek. Viktorja in Francija vrže na rit od strahu.

VIKTOR in FRANCI: Aaaa!

Ustraši pa se tudi Ježek, ki se zato potopi nazaj v marmelado. Viktor in Franci trepetata in se objameta. Sesedeta se ob loncu na tla. V tistem se na skiroju pripelje mimo Filip.

FILIP: Viktor, Franci!

Viktor in Franci spet skočita pokonci.

VIKTOR in FRANCI: Aaaa!

FILIP: Kaj pa je z vama?

VIKTOR: Marmelada!

FRANCI: Živa je!

FILIP: Kaaj!?

VIKTOR: Not' je ena marmeladna pušast!

FRANCI: Ja, grozna je! Požreti naju je hotela!

FILIP: A res? A lahko pogledam?

Viktor in Franci prikimata. Filip seže globoko v lonec in potegne ven Ježka. Ta se pošteno otrese, dokler nima na sebi le še mavca iz marmelade na eni nogi in marmeladnega povoja na glavi.

Ježek! To si ti? A potem si še živ?

Ježek prikima. Viktor in Franci si glasno oddahneta.

JEŽEK: Živ, živ. In ta marmelada je super!

FILIP: Sta slišala? »Marmeladni pošasti« je vseč vajina marmelada.

Viktor in Franci prikimata, nato pa se opogumita, vstaneta in Franci spet seže v lonec.

FRANCI: Aaa!

VIKTOR (*se ustraši Francija*): Aaa! Pa kuga vpiješ, sej ga je ven potegnul!

V tistem trenutku iz lonca pogleda Goseničar.

FRANCI in VIKTOR: Aaaa!

Goseničar spleza iz lonca in se otrese marmelade.

GOSENIČAR: Mmm, res je dobra!

Franci in Viktor se zelo nezaupljivo zastrmita v lonec, a ju takoj preseneti še Postrvak in Ni Vravec, ki pokukata ven, vsak na enem koncu.

FRANCI in VIKTOR: Aaaa!

Postrvak in Ni Vravec se spogledata.

POSTRVAK IN NI VRABEC: Aaaa!

Song. Pojejo vse »marmeladne pošasti«.

Kdor nam sladkost iz krofov krade,
naj pazi se pošasti iz marmelade!

Kdor nepošteno rad trguje,
ga moj brat takoj kaznuje.

Kot pravična kazen se prisoja

lonec marmelade iz ringloja.

Kdor pa sladkost iz krofov krade,
ga dobi pošast iz marmelade!

Krofi zdaj bodo še slajši,
Nosovi kupcev bodo krajši
in vaju bodo imeli rajši
stari, vmesni in najmlajši!

Kdor nam sladkost iz krofov krade,
naj pazi se pošasti iz marmelade!

DESETI PRIZOR

Pod ringlojem. Vanja in mama sedita na zidku.

VANJA: Mami, a veš, da sem našla Filipa! Svojega brata!

MAMA (*nejeverno*): Res?

VANJA: Ja, in veš kaj še, mami? A veš, da sploh ni treba, da živiš z nekom v isti hiši, pa ti je vseeno lahko kot brat. A veš, tako kot je tudi oči še vedno moj oči, čeprav ima svoje stanovanje! Jaz sem pa mislila, da ne bo več!

MAMA: Bo, bo, oči bo vedno tvoj oči.

VANJA: Mami, saj je lahko oči še vedno tudi tvoj mož, čeprav ne stanuje z nama, ane?

MAMA: Ja, lahko bi bil. Bomo videli.

VANJA: Drugače bo pa kakšen drug tvoj mož. Kakšen, ki te bo peljal na zmenečerjo, ane?

MAMA (*se nasmehne*): Ja.

Na skiroju se pripeljeta mimo Filip in Ježek. Oba imata na glavah kolesarski čeladi.

VANJA: Ježek, kako sem vesela, da je s tabo vse v redu!

JEŽEK: Jaz tudi!

VANJA (*potrka po njegovi čeladi*): Kaj pa je tole?

JEŽEK: No, včasih je treba pokazati bodice, še posebej, če se ti godi krivica, ampak še bolj pomembno je, da si dobro zaščiten pred udarci!

MAMA: Hej, a sta vidva danes že jedla zajtrk?

FILIP in JEŽEK: Nee!

MAMA: Midve tudi ne. Sta za krofe?

FILIP: Ja, ampak samo če so z marmelado!

Song (melodija je ista kot v prvem songu):

Oče je Sonce, mama je Luna, skupaj sta dva,

Jaz pa kot Zemlja, nič več samà.

Tu so planeti, zvezde, kometi,

polno nebo je moja družina,

ni taka kot tvoja, a je prav tako fina!

Oče je Sonce, mama je Luna, skupaj sta dva,

Jaz pa kot Zemlja, nikoli samà.

K O N E C